

Lespakket

Because I am a Girl

Op de bres voor het lot van meisjes wereldwijd

Plan

Voor de toekomst
van een kind

Inhoudsopgave

I Didactische verantwoording		pagina
Inleiding		3
Doelen		3
Didactische uitgangspunten		3
Milleniumdoelen		3
Inhoud		5
Opbouw per les		5
II De lessen		
Les 1	Gefeliciteerd, het is een meisje	6
Les 2	Hoe ziet jouw dag eruit?	7
Les 3	Meisjes en geweld	9
Les 4	Onderwijs – de sleutel tot vooruitgang	11
Les 5	Werk, werk, werk!	13
Werkblad 1A	Meisjeskaart	16
Werkblad 1B	Jongenskaart	17
Werkblad 2	Voor meisjes of jongens of beiden?	18
Werkblad 3	Mijn doordeweekse schooldag	19
Werkblad 4	Dagindeling kinderen in Gambia	20
Werkblad 5	Een dag uit het leven van een meisje in Gambia	21
Werkblad 6	Meisjes en geweld	22
Werkblad 7	Waarom is onderwijs zo belangrijk	24
Werkblad 8	Hoeveel mensen kunnen lezen en schrijven	25
Werkblad 9	Het-wel-of-niet-naar-school-spel	26
Werkblad 9A	Voorbeeldspel	27
Werkblad 10	Kinderrechten	28
Bijlage 1	Voorbeeld persbericht	29

I Didactische verantwoording

Inleiding

Voor u ligt een lespakket over de levensomstandigheden van meisjes wereldwijd en met name in ontwikkelingslanden. Meisjes in ontwikkelingslanden hebben vaak een moeilijk leven. Meisjes hebben dezelfde rechten als jongens. Toch worden ze vaak niet op dezelfde manier behandeld als jongens. Miskend, mishandeld en misbruikt. Alleen omdat ze een meisje zijn. Wereldwijd gaan 62 miljoen meisjes niet naar school. Dit is meer dan alle meisjes in Europa en de Verenigde Staten samen

Met dit lespakket willen Plan Nederland en COS Nederland bereiken dat leerlingen van de groepen 7 en 8 van de basisschool in Nederland zich meer bewust worden van de levensomstandigheden van meisjes in ontwikkelingslanden en zich daardoor meer betrokken voelen bij die meisjes en hun rechten.

Doelstellingen van beide organisaties:

- leerlingen in Nederland laten opkomen voor, en participeren in de verbetering van de leefomstandigheden en de rechten van meisjes wereldwijd;
- bijdragen aan draagvlakversterking voor ontwikkelingssamenwerking in de Nederlandse samenwerking.

Het lespakket is ontwikkeld voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs. Het materiaal bestaat uit een handleiding met daarin de benodigde werkbladen voor de leerlingen.

Doelen

Dit lespakket stimuleert leerlingen van groep 7 en 8 van het basisonderwijs tot:

Kennis

De leerlingen doen kennis op van een aantal basisgegevens van het leven van meisjes wereldwijd. Aan het einde kunnen de leerlingen verschillen en overeenkomsten van hun leven en dat van meisjes wereldwijd benoemen.

Bewustwording

De leerlingen worden zich bewust van verschillen en overeenkomsten van het leven van meisjes in ontwikkelingslanden en in Nederland.

Betrokkenheid

De leerlingen voelen zich verbonden met meisjes in ontwikkelingslanden. Na het lespakket hebben de leerlingen meer begrip voor de problemen van meisjes wereldwijd. Ze begrijpen ook dat alle meisjes recht hebben op een menswaardig bestaan. Ze zien

in dat alle mensen en kinderen, waar ook ter wereld, gelijk zijn.

Gedrag

De leerlingen onderzoeken hoe zij een bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van het lot van meisjes wereldwijd.

Didactische uitgangspunten

Dit lespakket is ontwikkeld op basis van de volgende didactische uitgangspunten:

- Kinderen en met name meisjes staan centraal.
- Alle kinderen zijn gelijk en gelijkwaardig.
- Het lespakket sluit aan bij de belevingswereld van kinderen in Nederland van de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs.
- De leerlingen werken op een actieve manier met de thema's.
- Het lespakket biedt handelingsperspectieven aan de leerlingen: ze kunnen opkomen voor de levenssituatie en de rechten van meisjes wereldwijd.

De Millenniumdoelen

Qua inhoud is het lespakket gebaseerd op de millenniumdoelen. Aan het einde van elke lesbeschrijving in de handleiding staat vermeld op welke millenniumdoelen de les vooral betrekking heeft. Vooral de 2e en 3e millenniumdoelen komen in het lespakket terug.

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen beloofd om vóór 2015 de belangrijkste wereldproblemen aan te pakken. Ze hebben acht beloften gedaan: de millennium ontwikkelingsdoelen. Hieronder een overzicht van de 8 millenniumdoelen.

1) De armoede halveren en minder mensen honger

Het percentage mensen dat in extreme armoede leeft, is in 2015 ten minste voor de helft teruggebracht ten opzichte van 1990. Extreme armoede betekent dat iemand minder dan een dollar per dag te besteden heeft. In 1990 moesten 1,2 miljard mensen wereldwijd zien te overleven met minder dan een dollar per dag. Het eerste millenniumdoel is dat dit in 2015 moet zijn teruggebracht tot de helft: 600 miljoen.

2) Iedereen naar school

In 2015 moeten alle kinderen in alle landen basisonderwijs volgen. Op dit moment gaat 1 op de 5 kinderen in ontwikkelingslanden nog niet naar school. Vaak worden zij thuis gehouden om mee te helpen in het huishouden of een bijdrage te leveren aan het gezinsinkomen.

Geschat wordt dat er wereldwijd ongeveer 250 miljoen kinderen tussen de 5 en 17 jaar werken. Verplicht en toegankelijk basisonderwijs is een belangrijk middel in de strijd tegen kinderarbeid. Het geeft kinderen de kans om zich verder te ontwikkelen waardoor hun kansen in het leven toenemen. Dit komt uiteindelijk de hele maatschappij ten goede.

Met flexibele schooltijden kan tegemoet worden gekomen aan de bijdrage die kinderen thuis worden verwacht te leveren. Een andere concrete oplossing is het bouwen van meer scholen om de afstand die kinderen naar school af moeten leggen te verkleinen. Daarnaast is het belangrijk dat schoolgeld en boeken voor iedereen betaalbaar worden.

3) Mannen en vrouwen gelijkwaardig

Het derde millenniumdoel luidt dat in 2015 mannen en vrouwen gelijkwaardig moeten zijn. Mannen en vrouwen hebben formeel dezelfde rechten. Dit is vastgelegd in internationale mensenrechtenverdragen. In de praktijk blijkt dit echter niet voldoende om discriminatie en achterstelling van vrouwen tegen te gaan.

Zo gaan er in veel landen minder meisjes naar school dan jongens. In 2005 had deze achterstand al ingehaald moeten zijn, maar dat is maar in een paar landen gelukt. Meisjes worden vaak niet naar school gestuurd omdat de ouders dit niet nuttig vinden. Ze gaan er vanuit dat het niet nodig is omdat ze later toch zullen trouwen en kinderen krijgen. Een andere reden om meisjes thuis te houden is omdat ze mee moeten helpen in het huishouden.

Om gelijkheid van vrouwen en mannen te realiseren dienen ook schadelijke praktijken als eerwraak, besnijdenis en vrouwenhandel uitgebannen te worden. Deze thema's krijgen speciale aandacht binnen het Nederlandse mensenrechtenbeleid. Onder druk van de Nederlandse regering zijn ook reproductieve en seksuele rechten van vrouwen hoog op de internationale politieke agenda komen te staan.

4) Minder kindersterfte

Het aantal kinderen dat in ontwikkelingslanden voor de vijfde verjaardag overlijdt moet in 2015 met tweederde zijn teruggebracht ten opzichte van 1990. Dit is het vierde millenniumdoel. Wereldwijd sterven ruim 10 miljoen kinderen voor hun vijfde levensjaar. In Afrika zijn dat ongeveer 1 op de 5 kinderen, in Nederland 1 op de 200.

De hoge kindersterfte in Afrika en andere ontwikkelingslanden heeft verschillende oorzaken. Nog steeds overlijden veel

kinderen aan ziektes die voorkomen of genezen hadden kunnen worden, zoals diarree, mazelen, longontsteking en malaria. Toegang tot medicijnen, vaccinaties en goede gezondheidszorg is noodzakelijk om deze ziekten te helpen bestrijden.

5) Verbetering van de gezondheid van moeders

Jaarlijks overlijden meer dan een half miljoen vrouwen aan de gevolgen van hun zwangerschap. In de millenniumdoelen is vastgelegd dat moedersterfte in 2015 met driekwart moet zijn teruggebracht ten opzichte van 1990. Om dit te kunnen realiseren zijn reproductieve en seksuele rechten voor vrouwen essentieel.

6) Bestrijding van hiv/aids, malaria en andere dodelijke ziektes

Wereldwijd zijn er 39 miljoen mensen besmet met het hiv/aids-virus. Het grootste deel daarvan, 25 miljoen mensen, leeft in Sub Sahara Afrika. In deze regio is aids de belangrijkste doodsoorzaak. Een andere veel voorkomende doodsoorzaak in Afrika is malaria. Van de 1 miljoen slachtoffers per jaar woont 90% in Afrika. Meer dan 15 miljoen Afrikaanse kinderen hebben door aids een of beide ouders verloren. De negatieve gevolgen voor de maatschappij en de economische ontwikkeling van de getroffen landen zijn enorm.

7) Meer mensen in een duurzaam leefmilieu

Voldoende en schoon drinkwater ligt aan de basis van een goede gezondheid. Wereldwijd hebben meer dan een miljard mensen echter niet genoeg schoon drinkwater tot hun beschikking. Dit zorgt voor ernstige gezondheidsproblemen, zoals uitdroging en infecties. Jaarlijks overlijden er ongeveer 5 miljoen mensen aan ziekten die het gevolg zijn van vervuild drinkwater. In het zevende millenniumdoel is daarom vastgelegd dat het aantal mensen zonder toegang tot veilig drinkwater in 2015 gehalveerd moet zijn ten opzichte van 1990.

8) Mondiaal samenwerkingsverband voor ontwikkeling

De eerste zeven millenniumdoelen gaan over het verbeteren van de situatie in ontwikkelingslanden. Het achtste millenniumdoel gaat over wat de rijke landen moeten doen of veranderen om de andere millenniumdoelen te kunnen realiseren.

Om de millenniumdoelen te kunnen realiseren moeten rijke landen zorgen dat hun beleid op andere terreinen geen tegengestelde effecten heeft. Ook is het belangrijk dat alle rijke landen zich houden aan de 0,7% norm die de Verenigde Naties hebben afgesproken. Dit betekent dat ieder land minstens 0,7% van het Bruto Nationaal Product uitgeeft aan ontwikkelings samenwerking.

Inhoud

Het lespakket bestaat uit 5 lessen, die u zou kunnen verspreiden over één schoolweek. Hieronder staan de lessen beschreven:

Les 1 **Gefeliciteerd, het is een meisje!**

Deze les gaat over de eigen ervaringen van de leerlingen op het gebied van tradities rond het vieren van een geboorte. De leerlingen zijn zich bewust dat in Nederland er op sommige vlakken geen verschil tussen jongens en meisjes zijn en op andere vlakken wel.

Deze les duurt ongeveer 30 minuten.

Les 2 **Hoe ziet jouw dag eruit?**

Leerlingen zijn zich bewust van het feit dat er in veel landen een verschil in verwachting is tussen jongens en meisjes. Ze leren verschillende ervaringen van kinderen uit andere landen kennen en voelen zich betrokken bij het leven van kinderen uit anderen landen. Deze les duurt ongeveer 45 minuten.

Les 3 **Meisjes en geweld**

Leerlingen vormen een idee over meisjes en geweld in Nederland en in andere werelddelen. Ze kunnen hier hun eigen mening over geven en beargumenteren. Ze kunnen door middel van foto's of tekeningen een verhaal over het thema kinderen en geweld uitbeelden in stripvorm. Deze les duurt ongeveer 2 uur 25 minuten of 1 uur, afhankelijk van de gekozen werkvorm.

Les 4 **Onderwijs – de sleutel tot vooruitgang**

De leerlingen zijn zich bewust van het belang van onderwijs en de mogelijkheid om onderwijs te volgen. Ze maken kennis met de verschillen in percentages analfabetisme in verschillende landen en ze leren over de obstakels voor meisjes in ontwikkelingslanden om naar school te gaan en welke factoren de kans op onderwijs voor meisjes kunnen vergroten.

Deze les duurt ongeveer anderhalf uur.

Les 5 **Werk, werk, werk!**

De leerlingen worden zich bewust van de verschillende mogelijkheden van mannen en vrouwen op goed werk. Ze maken een lijst van rechten voor ieder kind en krijgen inzicht in wat zij persoonlijk kunnen doen om de mogelijkheden van meisjes wereldwijd te verbeteren. De leerlingen worden zich bewust van hun politieke invloed. Deze les duurt ongeveer anderhalf uur.

Opbouw per les

De verschillen lessen zijn volgens een vast patroon opgebouwd:

- Doelen
- Voorbereiding
- Tijd
- Uitwerking
- Koppeling met milleniumdoelen

II De lessen

Les 1: Gefeliciteerd, het is een meisje!

Doelen

- Leerlingen wisselen ervaringen uit op het gebied van tradities rond het vieren van een geboorte.
- Leerlingen zijn zich bewust dat in Nederland er op sommige vlakken geen verschil tussen jongens en meisjes zijn en op andere vlakken wel.

Vorbereiding

- Verzamel een aantal felicitatiekaartjes voor de geboorte van een baby, voor een jongen en voor een meisje of print Werkblad 1A en 1B uit. Hang de kaarten op het bord, de kaarten voor een meisje aan de ene kant, de kaarten voor een jongetje aan de andere kant.
- Verzamel een aantal jongens- en een aantal meisjes-tijdschriften en reclameblaadjes van speelgoedwinkels.
- Kopieer werkblad 2 voor iedere leerling.

Tijd

Totaal 30 minuten

- klasgesprek geboorte: 5 min
- klasgesprek geboortekaartjes: 5 min
- klasgesprek sport/spel/onderwijs: 5 min
- werkblad 2 maken/bespreken: 10 min
- afsluiting: 5 min

Uitwerking

Verdeel de leerlingen op het moment dat ze binnenkomen – jongens/meisjes. De jongens moeten aan de ene kant zitten en de meisjes aan de andere kant. Een alternatief zou kunnen zijn om de leerlingen te verdelen op een andere factor, bijvoorbeeld de kleur van hun ogen, de lengte van hun haar.

Vraag de leerlingen over wat ze weten over tradities rondom het vieren van een geboorte. Hiervoor kunt u de volgende vragen gebruiken:

- Heb je een jonger broertje of zusje of anders neefje of nichtje?
- Wat is bij jullie thuis de gewoonte bij een geboorte van een baby, hoe vieren jullie dat?
- Hingen jullie binnen of buiten vlaggen, slingers, ooievaars op?

- Kwam er veel visite?
- Namen die een cadeautje mee?
- Kregen die wat lekkers?
- Was er een groot feest?
- Is het baby'tje gedoopt? (indien de leerlingen een religieuze achtergrond hebben) en zo ja, was daar nog een feestje omheen?
- Was er een ceremonie rondom het geven van de naam?
- Als er leerlingen van een andere cultuur in de klas zitten, vraagt u hen expliciet naar hen ervaringen en gewoontes

Wijs de leerlingen vervolgens op de babykaartjes op het bord. Vraag de leerlingen wat dit voor kaarten zijn. U kunt daarbij de volgende vragen gebruiken:

- Zien jullie verschil tussen de kaarten aan de ene kant en aan de andere kant?
- Welke kaarten zouden voor een meisje zijn, welke voor een jongentje?
- Waarom zou dat verschil in kleur zijn?
- Wat voor verschillen zijn er nog meer tussen de verschillende kaarten (jongens versus meisjeskaarten)?
- Zijn er ook verschillen in kleertjes die baby'tjes en jonge kinderen dragen (meisjes versus jongenskleren)?
- Denk je dat er ook verschil is in de cadeaus die jongens en die meisjes krijgen?
- Denk je dat er van meisjes andere dingen verwacht worden dan van jongens, bijvoorbeeld in hoe ze zich gedragen of wat ze doen?
- Vind je dat jij anders behandeld wordt thuis dan je broertje (als je een meisje bent) of juist je zusje (als je een jongen bent)?
- Zijn er dingen die jij juist wel of juist niet mag terwijl je broer/zus dat niet of juist wel mag?

Kijk vervolgens met de leerlingen naar de kindertijdschriften en de reclameblaadjes voor kinderspeelgoed. Zien de leerlingen daarin verschil tussen het beeld naar jongens en dat naar meisjes?

Vervolg het kringgesprek nu met vragen over verschillen tussen jongens en meisjes in sport en spel:

- Zijn er sporten of spellen die juist voor jongens of juist voor meisjes zijn?
- Waarom zou dat zo zijn?

- Vind je die verschillen terecht of juist niet?
- Waarom wel of niet?
- Zijn jongens en meisjes vrij om te kiezen welke sport ze willen doen?

Tenslotte een aantal vragen over onderwijs:

- Gaan in Nederland zowel jongens als meisjes naar school?
- Doen jongens en meisjes op school dezelfde dingen?
- Worden jongens en meisjes op school hetzelfde behandeld?

Maak met de leerlingen een conclusie over de besproken thema's. Benoem daarin op welke vlakken er geen verschillen zijn tussen jongens en meisjes en op welke vlakken er wel verschillen zijn. Wijs hen erop dat dit alles geldt voor de situatie in Nederland.

Deel vervolgens werkblad 2 uit. Hierop zien de leerlingen een tabel met allemaal sporten en hobby's staan. Ze moeten bij elke sport of hobby een kruisje zetten: is deze sport/hobby vooral voor jongens, vooral voor meisjes of voor jongens en meisjes? Deze opdracht kan individueel gedaan worden. Als de leerlingen klaar zijn, kunt u plenair een aantal sporten/hobby's eruit halen en antwoorden vragen. Daarbij kunt u bij elk antwoord vragen of er ook leerlingen zijn die tot een ander antwoord zijn gekomen en om argumenten vragen. Zo kunt u een groepsdiscussie tot stand brengen.

Maar u kunt de leerlingen deze opdracht ook in tweetallen laten doen, waarbij ze samen tot een standpunt moeten komen. Laat

ze dan ook zoeken naar argumenten voor hun standpunt.

Wijs de leerlingen er tenslotte op dat de jongens en de meisjes voor deze les gescheiden zitten. Normaal gesproken zitten de leerlingen door elkaar. In Nederland hebben jongens en meisjes dezelfde rechten. Meisjes worden ook hetzelfde behandeld als jongens. In 1989 is er een wereldwijde wet gemaakt, het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Volgens deze wet hebben alle jongens en meisjes over de hele wereld gelijke rechten. Maar in de praktijk zijn er veel landen waar meisjes niet dezelfde rechten krijgen. Waar jongens en meisjes niet gelijk behandeld worden. Waar een heleboel meisjes liever als jongen geboren waren, omdat ze veel minder mogen, veel minder kansen hebben, letterlijk gescheiden worden van de jongens bijvoorbeeld omdat ze niet naar school mogen. Daarover in de volgende les meer.

Opdracht voor thuis:

Vraag de leerlingen om thuis aan hun ouders of liever nog aan hun grootouders te vragen hoe de situatie voor jongens en meisjes vroeger was, of er toen anders omgegaan werd met jongens en met meisjes en of er andere verwachtingen waren naar jongens en naar meisjes.

Koppeling met Milleniumdoelen

Milleniumdoel 3: Mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig. Meer informatie over milleniumdoelen vindt u in de inleiding.

Les 2: Hoe ziet je dag eruit?

Doelen

- Leerlingen zijn zich bewust van het feit dat er in veel landen een verschil in verwachting is tussen jongens en meisjes.
- Leerlingen leren verschillende ervaringen van kinderen uit andere landen kennen.
- Leerlingen voelen zich betrokken bij het leven van kinderen uit anderen landen.

Vorbereiding

- Kopieer werkblad 3 ('Mijn doordeweekse schooldag') voor iedere leerling.
- Kopieer werkblad 4 ('Een dagindeling uit Gambia') voor iedere leerling.
- Werkblad 5 kopiëren (facultatieve opdracht voor leerlingen)
- Op de hieronder genoemde website zijn Engelstalige

filmpjes te vinden van Plan UK. Als u beschikt over een computer met internet en over een beamer zou u voor deze les gebruik kunnen maken van een kort filmpje (1 minuut) over dagelijkse bezigheden van een meisje in Togo. In dit filmpje wordt niet gesproken, dus er hoeft geen vertaling gemaakt te worden. Als u onderstaande website opent, kunt u het betreffende filmpje vinden op pagina 12, getiteld 'Amavi being proud'. De website is:

http://www.plan-edresources.org/resource_center/result/media_type_id/5/page_action/browse/media_sub_type_id/1/pagination/true/page/130#search_results_top

- Maak een boekentafel met boeken over het leven van kinderen in ontwikkelingslanden of bekijk de website www.planstation.nl voor achtergrondinformatie.
- Leg grote vellen papier voor het maken van de posters klaar.

Tijd

Totaal: 45 minuten

- Uitwisseling verhalen thuis: 5 min
- Werkblad 3 invullen/bespreken: 15 min
- Werkblad 4 plenair: 5 min
- Achtergrondinfo bekijken: 5 min
- Het maken van een poster of verhaal (werkblad 5): 10 min
- Afsluiting: 5 min

Uitwerking

Vraag de leerlingen of ze thuis of bij grootouders geïnformeerd hebben naar de situatie van en verwachtingen van jongens en meisjes in hun jeugd. Wat hebben ze te horen te gekregen?

Deel werkblad 3 uit ('Mijn doordeweekse schooldag') en leg uit dat ze die in moeten vullen voor de dag van gisteren. Als u de opdracht op een maandag doet met de leerlingen, dan vullen de leerlingen het werkblad in voor de vrijdag ervoor.

Geef een aantal leerlingen de gelegenheid hun dagindeling voor te lezen

Deel werkblad 4 uit ('Een dagindeling uit Gambia'. De bron van werkblad 4 is: Kane, E. en M. O'Reilly deBrun, 1993, Bitter Seeds, Washington DC, Wereldbank).

Geef de leerlingen even de tijd hier naar te kijken. Vraag de leerlingen vervolgens welke verschillen hen opvallen tussen hun eigen dagindeling van hen en die van kinderen uit Gambia. Vergelijk de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van kinderen in Nederland en kinderen in Gambia.

Focus nu op de situatie in Gambia. Vraag de leerlingen welke verschillen ze zien tussen de werkzaamheden en verantwoordelijkheden tussen jongens en meisjes in Gambia.

- Staat een jongen even vroeg op als een meisje?
- Wat moet een meisje al doen als de jongen nog in bed ligt?
- Wat doet een meisje dat niet naar school gaat 's ochtends als andere kinderen op school zitten?
- Helpt een jongen die naar school gaat naast zijn schoolwerk nog mee in het huishouden of op het land?
- En een meisje dat wel naar school gaat, heeft zij nog taken in het huishouden of op het land?
- Wat moet zij nog doen naast haar schoolwerk?

Hier zou u eventueel het filmpje 'Amavi being proud' (zie voorbereiding) kunnen laten zien per beamer.

De leerlingen gaan vervolgens in tweetallen aan de slag met achtergrondinformatie over de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van jongens en meisjes in ontwikkelingslanden. Hiervoor kunt u een boekentafel maken met geschikte boeken over het leven van leerlingen in ontwikkelingslanden. Op de website www.planstation.nl kunnen de leerlingen ook terecht voor achtergrondinformatie. Op deze website kunnen leerlingen ontdekken hoe leeftijdsgenoten uit de 49 Plan programma-landen leven. Kinderen leren andere kinderen over de wereld een beetje kennen door alle verhalen die ze lezen op PlanStation. Op de homepage moet u 'Ontdek de wereld van Plan' aanklikken. Vervolgens komt een wereldkaart in beeld met een aantal landen uitgelicht. Als u één van die landen aanklikt verschijnt informatie over dat land. Ook kunt u daar het verhaal van een kind van dat land aanklikken.

Vervolgens geeft u de leerlingen de volgende twee opdrachten. Ze kiezen er één uit die ze in hetzelfde tweetal uitwerken.

- Maak een mooie kleurrijke poster waarin je de verschillen van een dagindeling van een meisje uit Nederland en een meisje in een ontwikkelingsland laat zien. Gebruik hiervoor tekeningen over woorden of beelden.
- Stel je voor dat je een journalist bent. Schrijf een artikelje voor een krant over het leven van een meisje in Gambia en over de verschillen van haar leven met het leven van een meisje in Nederland.

Deel werkblad 5 uit aan de leerlingen die een stukje voor een krant gaan schrijven en de grote lege vellen aan de leerlingen die een poster gaan maken.

Laat de leerlingen hun poster op de muur hangen. Vraag hen om reacties, dingen die hen opvallen, die zij juist anders hebben ingevuld. En laat een paar leerlingen hun verhaal voorlezen.

Na afloop van de les kunt u de posters in de gangen van de school ophangen.

Koppeling met Milleniumdoelen

Milleniumdoel 2: alle kinderen gaan naar school

Milleniumdoel 3: mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig

Meer informatie over milleniumdoelen vindt u in de inleiding.

Les 3 Meisjes en geweld

Doelen

- Leerlingen vormen een idee over meisjes en geweld in Nederland en in andere werelddelen. Ze kunnen hier hun eigen mening over geven en beargumenteren.
- Leerlingen kunnen door middel van foto's of tekeningen een verhaal over het thema kinderen en geweld uitbeelden in stripvorm.

Vorbereiding

- Ook bij deze les zou u gebruik kunnen maken van een Engelstalig filmpje. Dit filmpje is te vinden op dezelfde website. De website is: http://www.plan-edresources.org/resource_center/result/media_type_id/5/page_action/browse/media_sub_type_id/1/pagination/true/page/130#search_results_top

Het gaat nu om het filmpje 'A maid is not a slave' over huis-slavernij op pagina 15 van de genoemde website. Dit is een filmpje waar wel in gesproken wordt, met Engelse ondertiteling. Als u het filmpje draait met het geluid wat zachter, dan kunt u zelf globaal vertalen wat er wordt gezegd.

Indien u kiest voor de uitwerking met foto's:

- Kopieer werblad 6 ('Meisjes en geweld') voor alle leerlingen
- Zorg voor een digitale camera of fototoestel per groepje.
- Zorg voor vellen papier (formaat A3; per groepje)
- Lijm
- Kleurpotloden

Indien u kiest voor de uitwerking van een getekend stripverhaal:

- Papier voor stripverhalen
- Eventueel kranten/tijdschriften waar leerlingen plaatjes uit kunnen knippen
- Potloden/pen
- Eventueel schaar en lijm

Tijd

Indien u kiest voor de uitwerking met foto's:

Totaal: 2 uur en 25 minuten

- Klassegesprek: 30 min
- Eventueel het filmpje van de bovengenoemde website bekijken 10 min
- Maken van de opzet van de fotostrip en het script: 15 min
- Maken van de foto's voor de strip: 45 min
- Verwerken van de foto's in strip: 30 min
- Afsluiting: 15 min

Indien u kiest voor de uitwerking van een getekende strip:

Totaal: 65 minuten

- Klassegesprek: 30 min
- Eventueel het filmpje van de bovengenoemde website bekijken 10 min
- Maken van een opzet voor strip: 10 min
- Teken en schrijven van strip: 15 min
- Afsluiting: 15 min

Uitwerking

Om te beginnen vraagt u de leerlingen of ze wel eens een klusje thuis of buitenshuis moeten doen. U kunt de antwoorden van de leerlingen inventariseren op het bord. Stel de leerlingen vervolgens de vraag of zij denken dat deze klusjes hetzelfde zijn als kinderarbeid.

Geef daarna de definitie van kinderarbeid, namelijk:

“Kinderen van 15 jaar of jonger die hele dagen werken en daardoor niet (meer) naar school gaan.”. De officiële definitie luidt: “Kinderen die (al dan niet gedwongen worden te) werken om de kost te verdienen waardoor ze geen tijd overhouden voor school en ontspanning, en belemmerd worden in hun lichamelijke en geestelijke groei”.

Vraag de leerlingen welke verschillen ze zien tussen kinderarbeid en hun eigen klusjes.

Nederlandse kinderen die een krantenwijkje hebben of elke zaterdag vakken vullen bij de supermarkt hebben een bijbaantje en verrichten geen kinderarbeid. Indonesische kinderen die week in week uit lange dagen werken om te kunnen (over)leven verrichten wel kinderarbeid. Kinderen verrichten de meest uiteenlopende arbeid. Ze maken sigaretten, ze rollen wierookstokjes, ze maken speelgoed, ze werken bij een ander in het huishouden, ze werken op katoenplantages. Wereldwijd doen 246 miljoen kinderen kinderarbeid. Vele miljoenen van deze kinderen werken ook nog onder extreem moeilijke omstandigheden. Ze zijn bijvoorbeeld letterlijk slaaf en overgeleverd aan de nukken van hun baas. Ze leven soms onder gevaarlijke situaties.

Vervolgens vraag u de leerlingen of er in Nederland ook situaties zijn waarin kinderen gevaar lopen, waarin kinderen geweld aangedaan wordt. Zet deze op het bord. Voorbeelden zijn:

- Onveilige verkeerssituaties.
- Pesten op school
- Kindermishandeling thuis.

U kiest één van de situaties uit en gaat met de leerlingen kijken hoe je zo'n situatie zou kunnen oplossen. Vraag de leerlingen zich in te leven in de situatie en wat zij zouden doen om uit zo'n situatie te komen. Het is belangrijk dat het hier om een brainstorm gaat en dat de leerlingen niet in discussie gaan over de haalbaarheid van de oplossingen. Wel waakt u er natuurlijk voor dat de discussie serieus blijft. Zet de genoemde oplossingen op het bord. Voorbeelden zouden kunnen zijn:

- Een demonstratie organiseren/handtekeningen verzamelen
- Een schoolstraatactie voor veilig verkeer organiseren
- Een gesprek houden met de schoolleiding
- Een brief schrijven aan de burgemeester
- Bellen met de kindertelefoon.

Vervolgens vertelt u dat er in ontwikkelingslanden miljoenen kinderen en vooral meisjes onder gevaarlijke omstandigheden leven. Eventueel kunt u nu het filmpje over huisslavernij ('A maid is not a slave'), op pagina 15 van de volgende website laten zien. http://www.plan-edresources.org/resource_center/result/media_type_id/5/page_action/browse/media_sub_type_id/1/pagination/true/page/130#search_results_top. U dient hiervoor tijdens het kijken van de film globaal te vertalen voor de leerlingen.

Daarna kiest u één van onderstaande situaties en vraagt de leerlingen zich in te leven in een situatie van geweld. U kunt hiervoor één van onderstaande voorbeelden gebruiken.

- Stel je voor dat je ouders te arm zijn om eten te kopen voor het hele gezin en jij elke dag bij rijke mensen in het huis houden moet werken. Je wilt wel naar school maar je kunt niet omdat je de hele dag moet werken. Wat kun jij doen?
- Stel je voor dat je een straatkind bent. Je leeft zonder je ouders in de grote stad en hebt geen geld om eten te kopen. Wat zou jij doen?
- Stel je voor dat je ouders te arm zijn om schoolgeld en je schooluniform te betalen. Je kunt hierdoor niet naar school. Wat zou jij doen?
- Stel je voor dat je elke dag 1 uur moet lopen naar de waterput en je krijgt last van je rug door het sjouwen van de zware waterkruik. Wat zou jij doen?

Als u een situatie met de leerlingen bespreekt en samen kijkt naar oplossingen, dan gaat het er weer om dat de leerlingen niet in discussie gaan over wenselijkheid of haalbaarheid van oplossingen. U kunt één of twee situaties op deze manier bespreken. Zet de besproken situaties en oplossingen op het bord.

Tenslotte vraagt u de leerlingen of zij nog andere situaties kunnen bedenken in een ontwikkelingsland waarin een kind geweld

wordt aangedaan. Dit met als doel dat de groepjes die hierna aan de slag gaan met de opzet van hun fotostrip alvast een aantal geweldsituaties hebben waaruit zij kunnen kiezen. Zet de situaties op het bord.

Na het klasgesprek worden de leerlingen opgesplitst in groepjes van ca. 5 leerlingen. Laat ieder groepje een keuze maken uit de inventarisatie die op het bord is gemaakt van situaties van onrecht/geweld. Als de keuzes gemaakt zijn, gaat ieder groepje m.b.v. het werkblad 6 (Meisjes en geweld) aan de slag. Bespreek dit werkblad met de leerlingen.

De voorbereiding van een fotostripverhaal:

1. In de klas heb je gepraat over onrecht en geweld tegen meisjes. Kies één situatie uit alle voorbeelden die jullie samen hebben bedacht.
2. Beschrijf of teken in twee of drie plaatjes hoe de situatie van onrecht/geweld eruit zien.
3. Bedenk bij deze situatie een oplossing. Stel je voor dat jij in deze situatie zou zitten: wat zou jij doen?
4. Beschrijf of teken in één of twee plaatjes welke oplossingen jullie hebben bedacht.
5. Maar een rolverdeling en bedenk welke materialen je nodig hebt.
6. Spreek goed af waar je gaat fotograferen. Binnen of buiten? Op welke plek?
7. Denk aan de compositie (het geheel) van je foto.

Enkele aandachtspunten bij de voorbereiding:

- Benadruk dat de situatie van onrecht/geweld en de oplossingen in foto's meten kunnen worden uitgedrukt. De leerlingen kunnen het verhaal in scene zetten en een paar belangrijke momenten fotograferen. Het moet in een paar plaatjes (aangevuld met korte tekstjes) duidelijk zijn wat er gebeurt.
- Help bij het maken van een goede rolverdeling. Er is één iemand verantwoordelijk voor het fototoestel, die zorgt ervoor dat er goede foto's gemaakt worden en dat het toestel heel blijft. De regisseur en de rekvisiteur kunnen natuurlijk ook acteur zijn.
- Om een beter beeld te krijgen van het verhaal, kunnen de plaatjes ook eerst getekend worden, voor ze worden gefotografeerd.
- Is er voldoende ruimte in en om de school om foto's te maken door diverse groepjes?
- Mogen de leerlingen van het schoolterrein af om te fotograferen? Zijn er ouders of collega's die met een groepje mee kunnen?
- Als het slecht weer is, zijn er voldoende mogelijkheden om

binnen te fotograferen?

Het maken van het fotostripverhaal:

1. Maak twee of drie foto's rond het thema meisjes en onrecht/geweld. En één of twee foto's van de oplossing.
2. Laat de foto's afdrukken of print ze uit.
3. Plak de foto's op een mooi vel papier.
4. Typ of schrijf bij elke foto wat je ziet (wat gebeurt er in het verhaal)
5. Versier het vel papier op een mooie manier die past bij het verhaal.

Aandachtspunten bij het maken van het fotostripverhaal:

- Mocht u niet beschikken over voldoende digitale camera's of fototoestellen, of mocht u niet voldoende tijd hebben om de leerlingen een fotostrip te laten maken, dan kunnen de groepjes hun strip ook tekenen of maken met plaatjes uit tijdschriften, kranten of internet.
- Laat de foto's niet van te ver weg maken. De foto's moeten wel duidelijk worden.
- Beweging is op een foto niet te zien; benadruk dat het stil staande plaatjes moeten zijn.
- Beschikt u over computers waar een digitale camera op aangesloten kan worden, dan kunnen de foto's direct worden uitgeprint.
- Maakt u gebruik van een fototoestel met rolletje, dan duurt

het op z'n minst een dag voor de groepjes hun strip kunnen maken.

- (optioneel) Bent u en/of is een aantal leerlingen handig met de computers, dan kunt u de foto's ook bewerken op de computer en korte tekstjes/tekstballonnetjes invoegen.
- Een eventuele achtergrond die leerlingen maken bij het stripverhaal, mag uiteraard niet de aandacht afleiden van de strip. Het is bijvoorbeeld een idee om de achtergrond alleen met kleuren in te kleuren die passen bij het verhaal. Ook kan het land waar de strip zich afspeelt als achtergrond dienen.

De afsluiting:

Wanneer alle strips af zijn, kan ieder groepje zijn strip voor de klas presenteren. Laat de leerlingen vertellen over de situatie van onrecht/geweld die zij hebben gekozen en hun oplossingen hiervoor.

Laat de leerlingen eventueel ook nadenken over mogelijkheden om de strips aan zoveel mogelijk andere kinderen en grote mensen te laten zien: op de website van de school, in de schoolkrant, in een lokale krant, enzovoort.

Koppeling met Milleniumdoelen

Milleniumdoel 2: alle kinderen gaan naar school

Milleniumdoel 3: mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig

Meer informatie over milleniumdoelen vindt u in de inleiding.

Les 4 Onderwijs – de sleutel tot vooruitgang

Doelen

- De leerlingen zijn zich bewust van het belang van onderwijs en de mogelijkheid om onderwijs te volgen
- De leerlingen maken kennis met de verschillen in percentages analfabetisme in verschillende landen.
- De leerlingen weten welke obstakels het onderwijs voor meisjes moeilijk maken en welke factoren de kans op onderwijs voor meisjes kunnen vergroten.

Vorbereiding

- Zet de volgende feiten op het bord:
 - ▶ 62 miljoen meisjes gaan niet naar school
 - ▶ Dit is meer dan alle meisjes in Europa en de Verenigde Staten samen.
 - ▶ Onderwijs is de sleutel tot betere leefomstandigheden voor meisjes.
- Kopieer werkblad 7 (artikel 'Waarom is onderwijs zo

belangrijk') voor iedere leerling.

- Werkblad 8 ('Hoeveel mensen kunnen lezen en schrijven') kopiëren voor iedere leerling of op USB-stick zetten om via beamer op een wand te projecteren. In dat geval ook beamer en laptop klaarzetten.
- Eventueel werkblad 9 ('Het wel-of-niet-naar-school-spel') kopiëren per twee- of viertal leerlingen; vergroten op A3-formaat.
 - Bekijk het Engelstalige filmpje 'Indian girls Education Camp' (7 min) op de website http://www.plan-edresources.org/resource_center/result/media_type_id/5/page_action/browse/media_sub_type_id/1/pagination/true/page/130#search_results_top Het filmpje is te vinden op pagina 14 van deze website. Net als in les 3 kunt u bepalen of u het filmpje laat zien en er tijdens de film zelf kort uitleg bijgeeft.

Tijd

Totaal: 95 minuten

- Klassegesprek: 5 min
- Werkblad 7 lezen en bespreken: 15 min
- Werkblad 6 bespreken: 10 min
- Video bekijken: 15 min
- Woordspin maken: 10 min
- Spel maken: 20 min
- Spel spelen: 20 min

Uitwerking

Laat de feiten op het bord voorlezen door de leerlingen.

Vraag wat de leerlingen hiervan vinden. U kunt hiervoor de volgende vragen gebruiken:

- Vind je het aantal meisjes dat niet naar school gaat veel of weinig?
- Had je verwacht dat het er zoveel zouden zijn?
- Wat vind je daarvan?
- Wat vind je van de 3e stelling?
- Waarom zou het zo belangrijk zijn om naar school te gaan?
- Hoe zou jij je voelen als je werd verteld dat je nooit meer naar school kon gaan?

Deel vervolgens werkblad 7 uit (Artikel over het belang van onderwijs). Lees samen met de leerlingen het artikel door. Geef steeds een leerling de beurt om te lezen. Stel tussendoor vragen om te controleren of ze het snappen.

Vraag hun reacties aan het einde.

Deel daarna werkblad 8 uit aan de leerlingen (overzicht anal-fabetisme, bron: UN Millenium Development Goals Indicators, 2006). Indien u beschikt over een beamer en een laptop kunt u werkblad 8 ook m.b.v. een USB-stick via de beamer op een wand projecteren.

Lees het eerste gedeelte boven de tabel samen voor. Vraag de leerlingen vervolgens naar de tabel en de percentages te kijken en stel dan de volgende vragen:

- Welk land heeft het hoogste percentage alfabetisme? (eerste kolom van percentages): Oost Azië.
- Welk land heeft het laagste percentage alfabetisme? Zuid Azië.
- Welk land heeft dus het grootste aantal mensen die niet kunnen lezen of schrijven? Zuid Azie.
- Welk land heeft het laagste percentage alfabetisme onder vrouwen (dat land heeft dus het grootste aantal vrouwen die niet kunnen lezen of schrijven)? (laatste kolom percentages): Zuid Azie.
- In welk landen is er een groot verschil tussen mannen en

vrouwen die kunnen lezen en schrijven? Noord Afrika, Zuid Azie.

Eventueel bekijkt u met de leerlingen het filmpje 'Indian girls Education Camp', over meisjes in India die toch naar school konden gaan. Dit Engelstalige filmpje is te vinden op pagina 14 van de volgende website:

http://www.plan-edresources.org/resource_center/result/media_type_id/5/page_action/browse/media_sub_type_id/1/pagination/true/page/130#search_results_top

Omdat het een Engelstalig filmpje is, dient u zelf globaal te vertalen tijdens het bekijken van de film.

Maak vervolgens met de leerlingen twee woordspinnen (mind-maps) op het bord, de eerste over struikelblokken ten aanzien van naar school gaan en de tweede over succesfactoren voor schoolgang van meisjes. Zet daarvoor twee cirkels op het bord en schrijf in de ene de woorden 'Waarom lastig?' en in de andere 'Wat maakt het makkelijker?'. Stel daarvoor de volgende vragen aan de leerlingen:

- Waarom zou het nou zo lastig zijn voor meisjes om naar school te gaan in ontwikkelingslanden; wat maakt dat meisjes niet naar school kunnen daar?
- Wat zou kunnen helpen om meer meisjes naar school te laten gaan in ontwikkelingslanden; wat is nodig om meer meisjes naar school te laten gaan daar?

Mogelijke antwoorden bij de struikelblokken in het naar school gaan:

- Grote families
- op kleine zusjes/broertjes moeten passen
- de oudste van de familie zijn
- ziekte
- vroeg trouwen
- als de moeder werkt moet dochter het huishoudelijk werk doen
- huiselijk geweld
- geboren worden in een lage kaste
- geen geld voor school
- natuurrampen
- thuis nodig zijn voor werk/hulp
- moeten werken om geld te verdienen voor de familie
- school is te ver weg

Mogelijke antwoorden bij succesvolle factoren voor schoolgang van meisjes:

- School is qua afstand goed bereikbaar
- er is een volwassene in het gezin die onderwijs belangrijk vindt
- klein gezin

- het jongste kind in de familie zijn
- er is een rolmodel in de familie of in het dorp die onderwijs belangrijk vindt
- een school die veel moeite doet om gezinnen te bereiken
- andere volwassenen in het gezin die gezinsleven ondersteunen.

Met deze gevonden struikelblokken en succesfactoren gaan de leerlingen nu aan de slag om een spel te maken, een bordspel of een kaartspel. De leerlingen kunnen in tweetallen of in viertallen nadenken over een eigen ontwerp van een spel. Voorwaarde is dat de net benoemde struikelblokken en de factoren van succes er in voorkomen. Te denken valt aan een kwartetspel of een bordspel met vakjes.

U kunt er ook voor kiezen om de leerlingen het spel te laten maken, wat te zien is op werkblad 9. Hiervoor kunt u werkblad 9 kopiëren op A3-formaat, voor ieder groepje van twee of vier leerlingen. U kunt er ook voor kiezen dat de leerlingen het zelf helemaal tekenen. Dan deelt u lege A3-blaadjes uit. Het is een bordspel naar het voorbeeld van het slangen-en-ladders-spel. De hele rij vakjes van 1 t/m 100 verbeeldt de gang naar onderwijs voor een meisje in een ontwikkelingsland.

De leerlingen moeten vervolgens een aantal van de struikelblokken en een aantal van de factoren van succes verbeelden in een vakje (per vakje één), verdeeld over het hele veld. Kies die struikelblokken en succesfactoren die te tekenen zijn of in één woord in het hokje te schrijven zijn. Bij de tekeningetjes of woorden voor de struikelblokken zetten de leerlingen een rode

pijl die terug leidt naar een hokje een aantal regels terug. Bij de tekeningetjes die de succesfactorhokjes verbeelden zetten de leerlingen een groene pijl naar een hoger gelegen vakje. Zie hiervoor het voorbeeld op werkblad 9A.

De spelregels zijn als volgt:

- De start is op vakje 1, het einddoel is het laatste vakje: school.
- Begin bij hokje nummer 1,
- gooi met een dobbelsteen en loop het aantal dat je gegooid hebt.
- Als je op een struikelblokhokje komt, volg de pijl omhoog en ga staan op het vakje waar de pijl eindigt. De struikelblokken maken het je lastig om bij de finish (school) te komen.
- Als je op een succesfactorhokje komt, volg de pijl omlaag en ga op het hokje staan waar de pijl eindigt. De succesfactoren maken het je gemakkelijk om school te bereiken.
- Degene die als eerste de school bereikt heeft, heeft gewonnen.

Tenslotte spelen de leerlingen hun zelfgemaakte spel. Als er tijd is kunnen de groepjes hun spellen ook nog uitwisselen.

Koppeling met Milleniumdoelen

Milleniumdoel 2: alle kinderen gaan naar school

Milleniumdoel 3: mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig

Meer informatie over milleniumdoelen vindt u in de inleiding.

Les 5: Werk! werk! werk!

Doelen

- De leerlingen maken een lijst van rechten voor ieder kind.
- De leerlingen krijgen inzicht in wat zij persoonlijk kunnen doen om de mogelijkheden van meisjes wereldwijd te verbeteren.
- De leerlingen worden zich bewust van hun politieke invloed

wethouders van uw gemeente

- Indien mogelijk: maak een afspraak met de burgemeester/wethouder om aan het einde van deze les in de klas te komen om de brieven die de leerlingen schrijven in deze les in ontvangst te nemen.

Vorbereiding

- Kopieer werkblad 10 'Kinderrechten' voor alle leerlingen
- Bekijk zelf de websites waar de leerlingen eventueel informatie vandaan kunnen halen om zelf in actie te komen (www.becauseiamagirl.hyves.nl, www.planstation.nl en www.plannederland.nl).
- Zoek alle adressen van de lokale burgemeester en

Tijd

Totaal: 100 minuten

- Klassegesprek over banen en vrouwen: 15 min
- Werkblad 6 Kinderrechten maken: 20 min
- Klassegesprek 'Wat kan jij doen': 15 minuten
- Eventueel websites bekijken op computers: 20 min
- Brief aan burgemeester schrijven: 30 min

Uitwerking

Begin de les met de vraag wat hun vader en moeder voor werkzaamheden doen (betaald of onbetaald werk, buitenshuis of thuis).

Vraag ze vervolgens wat voor werk zij zelf willen gaan doen in de toekomst. Noteer de uitkomsten op het bord. Maak hiervan twee rijtjes; aan de ene kant de antwoorden van de jongens, aan de andere kant die van de meisjes.

- Zijn er typische mannenberoepen en ook typische vrouwenberoepen?
- Waarom is dat zo?
- Vind je die verschillen terecht of niet?
- Waarom wel of niet?
- Zijn mannen of vrouwen vrij om te kiezen wat ze willen doen?
- Zijn er voor meisjes in Nederland ook belemmeringen wat betreft het vinden van hun droombaan?
- Zijn er grenzen in hoe ver vrouwen kunnen komen in hun carrière?

Leg ze de volgende stelling voor:

In Nederland zijn er twee keer zoveel mannen in topfuncties dan vrouwen.

- Denk je dat deze stelling klopt? Nee, het aantal vrouwen in topfuncties is zelfs nog lager.
- Zo niet, hoe zou die verhouding dan zijn? => Gemiddeld minder dan 25%. Wat voorbeelden:
- Een kwart van de leidinggevenden is vrouw.
- Bijna 5% van de personen in een raad van bestuur is vrouw.
- Bij bedrijven is het aantal vrouwen in de top rond 15%.
- Vijf de vijftien ministers is momenteel vrouw.
- De FNV streeft er naar om in het jaar 2012 40% vrouwen in de top te hebben. (bron: Volkskrant 2 april 2008)
- Hoe zou dit komen?
- Welke belemmeringen zijn er voor vrouwen in Nederland om baan in de top te vinden?

Deel het werkblad 10 (Kinderrechten) uit aan alle leerlingen. Hierop maken de leerlingen een lijst van kinderrechten. Bespreek eerst met de leerlingen wat een kinderrecht is en vraag of iemand een voorbeeld kan geven. Desgewenst inventariseert u eerst een aantal kinderrechten met de leerlingen voordat de leerlingen met werkblad 10 aan de slag gaan. Afhankelijk van uw inschatting van de leerlingen kunt u ze hiervoor individueel aan het werk laten gaan of in twee- of viertallen.

Laat een aantal leerlingen plenair hun lijst van kinderrechten voorlezen. Maak hiervan een inventarisatie op het bord. Vraag of er nog leerlingen zijn met een nieuw recht wat nog niet genoemd is.

Stel de leerlingen vervolgens de volgende vraag:

Wat zou jijzelf kunnen doen om de mogelijkheden voor kinderen in andere landen en dan vooral meisjes in andere landen te verbeteren?

Laat ze met ideeën komen en bespreek hoe zij er persoonlijk aan kunnen bijdragen.

Vervolgens kunt u ook enkele voorbeelden aandragen van acties om meisjes in andere landen te ondersteunen. Als u over voldoende computers beschikt, kunnen de leerlingen direct deze websites bekijken:

- www.becauseiamagirl.hyves.nl. Hierop kunnen leerlingen lid worden van de Because I am a Girl hyve. Op deze website is ook wat achtergrond informatie te vinden en staan een aantal acties vermeld zoals het kopen van een Because I Am a Girl t-shirt.
- www.planstation.nl. Als ze 'Ontdek de wereld van Plan' aanklikken, vervolgens 'Andere zenders' en tenslotte 'In actie' kunnen ze lezen over dingen die ze kunnen doen. Daarnaast hebben ze nog de mogelijkheid een eigen homepage te maken: hun eigen zender. Ook is er informatie over de landen waar Plan werkt en de projecten van Plan. De leerlingen kunnen tips vinden hoe zij een werkstuk of spreekbeurt over een onderwerp van Plan kunnen maken. Verder zijn er spelletjes en quizjes te doen.
- www.plannederland.nl. Op deze website staan zes mogelijkheden om in actie te komen voor meisjes wereldwijd. Via 'campagne Because I am a Girl' zijn er weetjes en achtergrondinformatie te vinden over de campagne en handelingsperspectieven voor kinderen.

Introduceer vervolgens het idee om de burgemeester of de wethouders van de stad/dorp/gemeente te benaderen. Bespreek wat een burgemeester of wethouder zou kunnen doen om de mogelijkheden van meisjes wereldwijd te verbeteren. Als de leerlingen het moeilijk vinden om te bedenken wat ze de burgemeester kunnen vragen kunt u onderstaande voorbeelden aandragen:

- De burgemeester kan de ambtenaren van de gemeente vragen om alleen spullen te kopen waarvan zij zeker weten dat er geen kinderarbeid is gebruikt, bijvoorbeeld Fair Trade of Max Havelaar.
- De gemeente kan een Milleniumgemeente worden. Een Milleniumgemeente is een gemeente die de Milleniumdoelen belangrijk vindt. De Milleniumdoelen gaan over het oplossen van armoede, over het oplossen van honger, over het verbeteren van de gezondheid van alle mensen op aarde en ook over dat meisjes en jongens gelijke rechten hebben

en dat alle meisjes over de hele wereld naar school zouden moeten gaan. Als een gemeente een Millenniumgemeente is, dan laat de burgemeester daarmee aan de burgers zien dat hij dit belangrijke ding vindt en zegt hij daarmee dat hij zijn best zal doen om de mogelijkheden voor meisjes over de hele wereld te verbeteren.

- De burgemeester kan tegen de burgers van de gemeente vertellen dat het belangrijk is om organisaties die meisjes over de hele wereld helpen te ondersteunen, bijvoorbeeld door deze organisaties geld te geven. Ook kan de gemeente zelf geld geven aan zulke organisaties om meisjes wereldwijd beter te kunnen helpen.
- Als in uw gemeente de reizende tentoonstelling 'Stop Geweld tegen Kinderen' van Plan Nederland plaats vindt (in de bibliotheek), dan kunnen de leerlingen vragen of de burgemeester bij de opening daarvan aanwezig wil zijn en of de burgemeester de burgers kan vertellen over deze tentoonstelling, zodat er veel mensen gaan kijken.

Besprek hoe ze zo'n brief kunnen opstellen:

- aanhef
- aanleiding: vertel over wat je in de klas hebt geleerd
- de vraag (vragen)
- afsluiting

Tenslotte schrijven de leerlingen in tweetallen of alleen een brief hierover aan de burgemeester/wethouder. U kunt alle brieven als pakketje naar de burgemeester sturen of er voor kiezen er een paar uit te kiezen en die sturen. Ook kunt u het persbericht dat in bijlage 1 staat naar lokale media opsturen om op deze manier nog meer aandacht te vragen voor deze thematiek.

Laat een aantal brieven voorlezen door de leerlingen.

Verstuur de brieven of een aantal ervan.

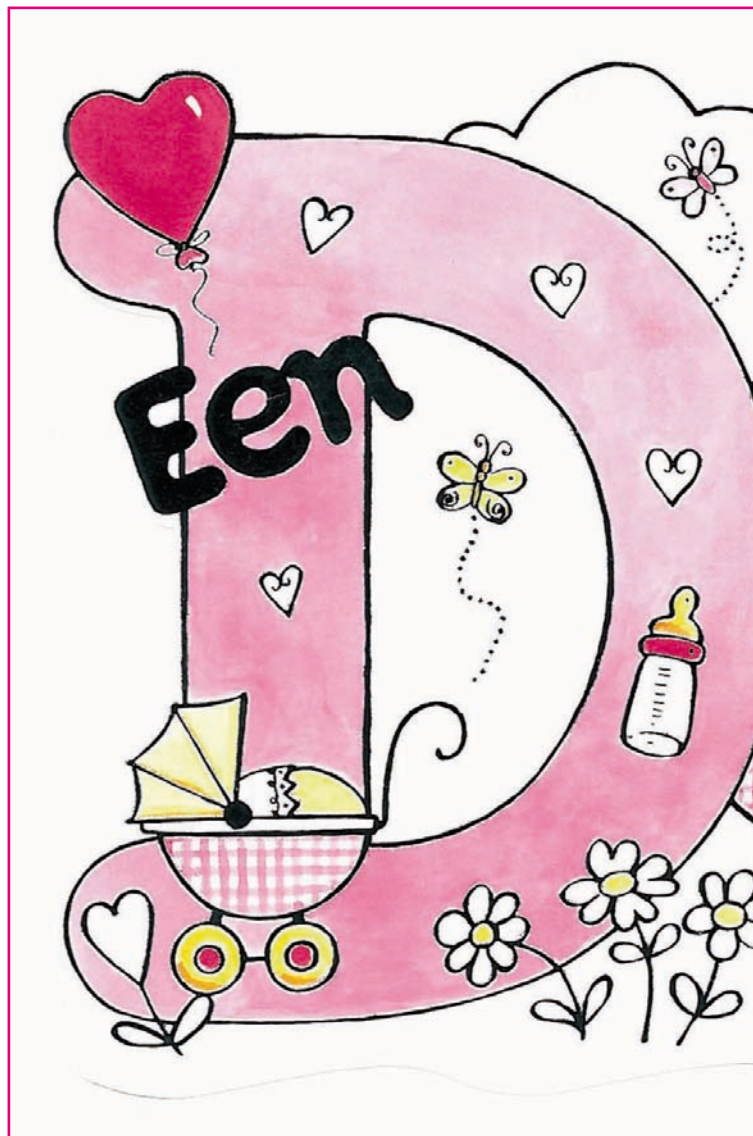
Wat nog leuker is voor de leerlingen is de burgemeester/wethouder in de klas te ontvangen om de brieven in ontvangst te nemen. Ze kunnen dan persoonlijk vertellen wat ze hebben geleerd en waarom ze de brieven hebben geschreven. Ook kunnen ze de burgemeester dan persoonlijk vragen wat de gemeente al doet of nog meer kan doen om de mogelijkheden voor meisjes wereldwijd te verbeteren. En ze kunnen de burgemeester ook vragen wat zij als kinderen nog meer kunnen doen om de mogelijkheden voor meisjes wereldwijd te verbeteren.

Koppeling met Millenniumdoelen

Millenniumdoel 2: alle kinderen gaan naar school

Millenniumdoel 3: mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig

Werkblad 1 A Meisjeskaart

Werkblad 1 B Jongenskaart

Werkblad 2 Voor jongens of voor meisjes of voor beiden?

Vul onderstaande tabel in door een kruisje te zetten in het vakje dat jij het best bij de sport of hobby vindt passen.

	Voor meisjes	Voor jongens	Voor jongens en meisjes
Voetballen			
Turnen			
Hockey			
Tekenen			
Paardrijden			
Boksen			
Verhalen schrijven			
Ballet			
Zingen			
Zwemmen			
Hardlopen			
Technisch lego			

Werkblad 3 Mijn doordeweekse schooldag

Zet een cirkel om wat je bent: Jongen / Meisje

Tijd

6.00 uur 's ochtends	
7.00 uur	
8.00 uur	
9.00 uur	
11.00 uur	
13.00 uur 's middags	
15.00 uur	
17.00 uur	
18.00 uur	
19.00 uur 's avonds	
20.00 uur	
21.00 uur	
22.00 uur	
23.00 uur	

Werkblad 4 Dagindeling van kinderen uit Gambia

Tijd	meisje niet naar school	meisje wel naar school	jongen wel naar school
6.00 uur 's ochtends	Staat op, wast zich, doet haar gebeden	Hetzelfde	
7.00 uur	Veegt de binnenplaats, haalt water, doet de afwas	Hetzelfde	Staat op, wast zich, doet zijn gebeden, doet huiswerk
9.00 uur	Kookt de lunch	Gaat naar school	Gaat naar school
9.30 uur	Neemt de lunch mee naar haar moeder op het land, helpt mee op het land	Zit op school	Zit op school
14.00 uur 's middags	Werkt mee op het land	Schooldag afgelopen, luncht op school, doet huiswerk tot 18.00 uur	Hetzelfde, als hij klaar is met huiswerk speelt hij nog wat voetbal
18.00 uur	Werkt mee op het land	Brengt eten naar haar moeder op het land en helpt haar daar	Haalt water en wast zich
19.00 uur 's avonds	Gaat naar huis en kookt avondmaaltijd	Gaat naar huis en kookt avondmaaltijd	Van alles (spelen, extra huiswerk)
20.00 uur	Eet avondmaaltijd, doet de afwas	Eet avondmaaltijd, doet de afwas	Eet avondmaaltijd
21.00- 23.00 uur	Van alles (rusten, spelen, met vrienden praten, mee helpen in het huis)	Gaat naar leraar voor voor extra studie	Gaat naar leraar voor voor extra studie
24.00 uur	Gaat slapen	Gaat slapen	Gaat slapen

Werkblad 6 Een fotostripverhaal maken

TIP:

Maak een woordweb bij deze situatie. Over welk onrecht gaat het? Wie hebben ermee te maken? Wat is er precies aan de hand?

ROLVERDELING:

Wie wordt:

- Regisseur
- Rekwisiteur (zorgt voor de materialen)
 - Kleding
 - Spullen
 - Schmink
- Fotograaf
- Acteurs

HOE LAAT JE MET EEN FOTO ZIEN WAT JE BEDOELT?

- Zoek een rustige achtergrond
- Zorg dat de acteurs stilstaan
- Zet de acteurs niet te ver van elkaar
- Ga niet te ver weg staan bij het maken van een foto.
- Maak de foto zo dat iedereen begrijpt wat je uitbeeldt.

Het Stripverhaal

1. In de klas heb je gepraat over meisjes en geweld tegen meisjes. Kies een situatie uit alle voorbeelden die jullie hebben bedacht.
2. Beschrijf of teken in een of twee plaatjes welke oplossing jullie hebben bedacht.
3. Bedenk bij deze situatie een oplossing. Stel je voor dat jij in deze situatie zou zitten: Wat zou jij doen?
4. Beschrijf of teken in een of twee plaatjes welke oplossing jullie hebben bedacht.
5. Maak een rolverdeling en bedenk welke materialen je nodig hebt.
6. Spreek goed af waar je gaat fotograferen? Binnen of buiten? Op welke plek?
7. Denk aan de compositie (het geheel) van je foto.

VOORBEELD

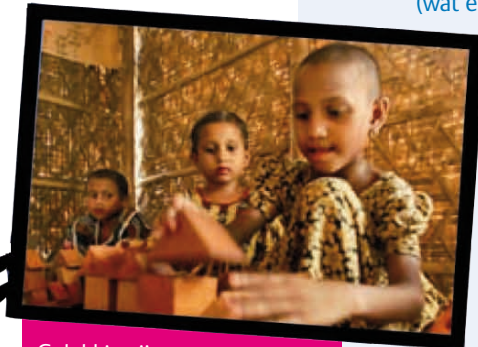
Vele kinderen leven in ontwikkelingslanden. Leven in armoede en kunnen niet naar school.

Dit is Rachida. Zij moet werken in een steengroeve

Er lijkt geen hoop

Gelukkig zijn er organisaties die helpen, zodat Rashida weer kan spelen.

En kinderen zoals zij weer naar school kunnen.

Rashida geeft voorlichting aan anderen over kinderarbeid.

En verteld kinderen hoe ze voor zichzelf kunnen opkomen.

DE UITVOERING

1. Maak enkele foto's waarin je het geweld tegen meisjes laat zien. Maak enkele foto's waarin je de oplossing tegen dit geweld laat zien.

2. Laat de foto's afdrucken of print ze uit.

3. Plak de foto's op een mooi vel papier.

4. Typ of schrijf bij elke foto wat je ziet. (wat er gebeurt er in het verhaal)

5. Versier het vel papier op een manier die past bij het verhaal.

Werkblad 7 Waarom is onderwijs zo belangrijk?

Naar school

In Nederland vinden we onderwijs heel gewoon; bijna alle kinderen gaan naar school. Maar voor veel kinderen in andere landen is 'naar school gaan' een onbereikbare droom. Een groot aantal kinderen gaat helemaal niet naar school, zelfs niet de basisschool. Terwijl anderen wel met school beginnen, maar vanwege allerlei redenen weer stoppen.

En zelfs als kinderen in armere landen wel naar school gaan, dan vinden zij het veel moeilijker om te leren dan kinderen hier in Nederland. Dit komt omdat de klassen meestal heel groot zijn zodat het moeilijk is voor de onderwijzers om voldoende persoonlijke aandacht te geven aan ieder kind, omdat de materialen die nodig zijn om te leren zoals boeken en pennen schaars zijn en omdat de schoolgebouwen vaak in hele slechte conditie zijn.

Geen of weinig onderwijs betekent minder mogelijkheden in je volwassen leven. Kinderen die niet na school gaan krijgen later vaak minder geld voor het werk wat ze doen en hun leven is zwaarder. En de kans is groot dat hun kinderen ook weer niet naar school gaan. Zo blijft het doorgaan en wordt de cirkel niet doorbroken.

Als armere kinderen wél de mogelijkheid van onderwijs krijgen, dan is het resultaat meestal dat hun leven op allerlei manieren verbetert. Jongeren die onderwijs hebben gehad krijgen minder vaak ziektes, zoals AIDS en hebben in het algemeen een beter leven.

Ontwikkelingsorganisaties hebben ontdekt dat als meisjes naar school zijn geweest, de kans groot is dat hun kinderen later een beter leven krijgen. Onderwezen vrouwen zijn gezonder, hun kinderen krijgen meer onderwijs en ze kunnen meer doen voor hun dorp of stad waarin ze wonen.

Een paar feitjes:

62 Miljoen meisjes wereldwijd gaan niet naar school.
Moeders die naar school zijn geweest als kind willen 50% meer dan niet-onderwezen moeders dat hun kinderen gevaccineerd

worden tegen ziektes en ze willen 2 x zo graag dan niet-onderwezen moeders dat hun kinderen naar school gaan.

Sinds de regering in Kenia het schoolgeld heeft afgeschaft, is het aantal kinderen dat naar school gaat gestegen met 1,3 miljoen.

Waarom?

Voor de meeste kinderen die niet naar school kunnen gaan, is een gebrek aan geld de hoofdrede. In veel landen vragen scholen een groot bedrag aan schoolgeld dat door de gezinnen betaald moeten worden. Dat bedrag is vaak een groot gedeelte van het maandinkomen. Daarnaast zijn er ook nog de 'verborgen kosten', zoals de kosten van boeken en uniforms. Alles bij elkaar zijn de kosten van het naar school gaan vaak te hoog.

Veel kinderen moeten meewerken in het huishouden of het werk van de ouders. In ontwikkelingslanden kosten de alledaagse taken vaak veel meer tijd; water halen, bijvoorbeeld, kan twee uren lopen betekenen. Als een kind van zo'n gezin naar school gaat en niet mee kan helpen met andere gezinstaken, dan zet dat extra druk op de andere leden van het gezin.

Zelfs als ouders het belangrijk vinden dat hun kinderen naar school gaan en het kunnen betalen, dan zijn er nog praktische zaken die het moeilijk maken. Kinderen op het platteland moeten vaak uren lopen om naar school te gaan. Sommige kinderen mogen niet naar school omdat ze geen geboortebewijs hebben om hun identiteit aan te tonen.

Veel ouders hebben een groot aantal kinderen en kunnen het niet betalen om al deze kinderen naar school te laten gaan. In deze gevallen sturen ze meestal de jongens naar school omdat ze denken dat de jongens een grotere kans hebben op een goede baan in de toekomst. Meisjes en vrouwen doen nog veelal het huishouden en zorgen voor de kinderen. En er zijn veel mensen die daarom denken dat het niet de moeite waard is om meisjes naar school te sturen.

Werkblad 8 Hoeveel mensen kunnen lezen en schrijven?

Alfabeet = iemand die kan lezen en schrijven

Analfabeet = iemand die dat niet kan lezen en schrijven

Hieronder zie je hoeveel procent van de mensen tussen de 15 en 24 jaar in een bepaald land of werelddeel alfabeet zijn, dus wel kunnen lezen en schrijven:

	Totaal in %	Mannen in %	Vrouwen in %
De hele wereld	87,2	90,4	84,0
Ontwikkelingslanden	85,0	88,7	81,1
Noord Afrika	84,3	5,9	78,4
Sub-Sahara Afrika	73,1	78,1	68,4
Latijns Amerika	96,0	95,6	96,4
Oost Azië	98,9	99,2	98,5
Zuid Azië	72,2	80,3	63,3
Zuid-Oost Azië	96,2	96,5	95,9
West Azië	91,3	94,9	87,6
Oceanië	72,8	74,9	70,5
Nederland	98,5	98,4	98,6

Werkblad 9 Het Wel-of-Niet-naar-School-Spel

100 SCHOOL	99	98	97	96	95	94	93	92	91
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
80	79	78	77	76	75	74	73	72	71
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
60	59	58	57	56	55	54	53	52	51
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
40	39	38	37	36	35	34	33	32	31
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
1 START	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Werkblad 9 Het Wel-of-Niet-naar-School-Spel

100 SCHOOL	99	98	97	96	95	94	93	92	91
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
80	79	78	77	76	75	74	73	72	71
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
60	59	58	57	56	55	54	53	52	51
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
40	39	38	37	36	35	34	33	32	31
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
1 START	2	3	4	5	6	7	8	9	10

PERSBERICHT

Datum:

Organisatie: (naam school)

Leerlingen vragen burgemeester (naam) om hulp

Meisjes in ontwikkelingslanden hebben vaak een moeilijk leven. Dit ontdekten leerlingen van de school (naam school).

Leerlingen van groep 7 en 8 van de ...school werkten de afgelopen week met het lespakket 'Because I am a Girl - op de bres voor het lot van meisjes wereldwijd' van Plan Nederland. Meisjes hebben dezelfde rechten als jongens. Toch worden ze vaak niet op dezelfde manier behandeld als jongens. Miskend, mishandeld en misbruikt. Alleen omdat ze een meisje zijn. Wereldwijd gaan 62 miljoen meisjes niet naar school . Dit is meer dan alle meisjes in Europa en de Verenigde Staten samen.

De leerlingen onderzochten verschillende manieren om zelf een bijdrage te kunnen leveren aan de verbetering van het lot van deze meisjes. Zo stuurden ze een brief aan de burgemeester (naam). In deze brief vragen ze hem of hij vanuit zijn functie een bijdrage zou willen leveren aan de verbetering van het lot van meisjes over de hele wereld. Ze verwijzen in hun brief naar milleniumdoel 2 en 3, 'Iedereen naar school' en 'Mannen en vrouwen zijn gelijkwaardig'.

Einde persbericht

Voor meer informatie: _____

Naam school: _____

Contactpersoon: _____

Emailadres: _____

Telefoonnummer: _____

Plan Nederland

Van Boshuizenstraat 12
Postbus 75454
1070 AL Amsterdam
Telefoon: 020 - 549 55 55
Fax: 020 - 644 40 65
E-mail: info@plannederland.nl
Internet: www.plannederland.nl

Plan

Voor de toekomst
van een kind